

Koulutuksen ongelmat johtuvat sen "kehittämisestä"

EERO KITUNEN

Suomi ei taida enää tätä nykyä olla koulutuksen mallimaa. Esimerkiksi Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD:n hiljattain julkaiseman selvityksen mukaan Suomessa korkeasti koulutettujen nuorten aikuisten osuus on muihin OECD-maihin verrattuna selvästi keskitason alapuolella. Kaksikymmentä vuotta sitten Suomi oli tilaston kärkimaiden joukossa.

Monet poliitikot ovat tarjonneet ongelmaan ratkaisuksi opiskelupaikkojen lisäämistä korkeakouluihin. Onneksi on ollut niitäkin poliitikkoja, jotka muistuttavat, että myös suomalaisen koulutusjärjestelmän perusta, peruskoulu, vaatii huomioimista (HS 18.10.2022). Jos se ei ole kunnossa, on turha odottaa kehitystä korkea-asteella.

Opetusalan Ammattijärjestö OAJ:n puheenjohtaja Katarina Murto on huomauttanut, että yhteiskunta odottaa koulutusjärjestelmältä paljon, mutta ei anna sille riittäviä resursseja vaativan tehtävän toteuttamiseksi (Opettaja 17/ 2022). Esimerkiksi Juha Sipilän hallitus toteutti merkittäviä taloudellisia leikkauksia koulutukseen, vaikka hallitusvastuun saaneet puolueet lupailivat aivan muuta aiemmin vaalien yhteydessä.

Sipilän hallitus aiheutti vahinkoa koulutukselle myös vähättelemällä tieteellistä tutkimusta. Me kaikki muistamme hyvin puheet "kaiken maailman dosenteista".

Rahoitus- ja voimavaravaje ei olekaan ainoa syy Suomen koulutukselliseen alakuloon. Merkittävä syy on myös opettajien ja tutkijoiden ammattitaidon arvostuksen puute.

Didaktiikan emeritusprofessori Kari Uusikylän mielestä koulutuksessa vallitsee hätätila (HS 22.10.2022). Se johtuu hänen mukaansa opettajien ammattitaidon väheksymisestä ja koulutuksen "kehittäjien" kuten kauppatieteilijöiden, insinöörien, pelikauppiain ja unelmakonsulttien liiallisesta



"Koulutus tulisi nähdä paitsi yksilön mahdollisuutena myös kansallisena varantona."

vaikutusvallasta.

Tietokirjallisuuden professori Pirjo Hiidenmaa muistuttaa, että koulutus tulisi nähdä paitsi yksilön mahdollisuutena myös kansallisena varantona ja että koulutusta ja tutkimusta tarvitaan yhteiskunnassa moneen, esimerkiksi yhteiskunnallisten ongelmien ratkaisemiseen ja demokratian ylläpitämiseen (Suomen Kuvalehti 46/ 2022). Siksi hän vaatii, että koulutuksen ja tutkimuksen on oltava monipuolista: lukion on oltava yleissivistävä, yliopistojen monialaisia ja perustutkimukselle on annettava tilaa. Olen Hiidenmaan kanssa täysin samaa mieltä. ■

Kirjoittaja on HYOL ry:n hallituksen puheenjohtaja.